

DEBRECZEN

Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
(Bika-bérház.) — Telefon: 113. szám.
Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSAG

Egyes szám ára: 4 oldalas 1 pengő
6 oldalas 1-50, 8 oldalas 2 pengő.

Választani!

Az elmúlt napokban megtartott kisgazdapárti gyűlések fő témája a választások voltak. Mindenütt zűgő helyeslés követte azt a követelést, hogy nálunk is minél hamarabb elő kell készíteni és meg kell tartani az általános választásokat a kiterjesztett titkos választói jog alapján.

Kétségtelen, hogy a magyarországi demokratikus átalakulás akkor lesz teljes, ha a magyar nép széles rétegei kinyilvánítják akarataikat. Nem kell félni attól, hogy a fiatal magyar demokráciának ártalmára lenne a választások megtartása. Megfelelő intézkedésekkel elejét lehet venni annak, hogy a reakció, vagy a letűnt atkos fasizmus felülse a fejét a nép szabad véleménynyilvánítása során. Ennek nemcsak elejét lehet, hanem elejét kell is venni. S kszor hangzottattott fétel, hogy a demokrácia eszközeit nem szabad azoknak a kezébe adni, kik a demokrácia megsemmisítésére törek. Mikor Hitler a maga rögeszméivel felépített Németországban, a német demokrácia abban követte el a nagy hibát, hogy nem ismerte föl a veszedelmet és a demokrácia eszközeit azoknak is a kezébe adta, kik azokkal csak rútul visszaéltek. A követelmény egyszerűsmin-denkorra intő példa ama népek számára, kik szabad életet akarnak élni.

Visszont a demokrácia valóban megköveteli, hogy a nép maga döntsön sorsáról. Egy nép akaratát nem lehet megismerni másképp, mint tiszta és titkos választások révén. A népakarat másként nem érvényesülhet, mintha megnyilvánul az urnákon keresztül. De a magyar belpolitikai élet nyugalma, a mutakozó félreértések és sürölódások kikerülése is csak úgy érhető el tőlősan, ha a pártok számbeli arányát maga a nép állapítja meg a maga szavazatával. Kétségtelen, hogy a magyar átalakulás mindjárt nem nyulhatott a választások eszközléséhez. Most már azonban a háború vihara elzúgott felettünk, vis zanyerták szabadságunkat, a nagy szövetségesek jönduattal kezelik a magyar ügyeket, a belpolitikai élet szabad folvását biztosítják, tehát nincs komoly akadály a választásoknak. Finnország mikor választott, még nem volt olyan távol a háborútól, min most már egész Európa, Franciaországban is simán lefolytak a községi választások. Angliában éppen most történnék olyan politikai fordulatok, melyek a választások megtartását vonják megük után.

Debrecen köszönete Sztálin marsallnak és segítségkérése a Szovjet Uniótól

Háborús bűnösöknek nyilvánítják az elmenekült városi tisztviselőket, kik városi vagyont vittek el - Felemelték a villany, gáz, víz, villamos árakat

Debrecen város törvényhatósági bizottsága csütörtökön délelőtt nagy érdeklődés mellett tartotta meg rendkívüli közgyűlését. Öry István főispán nyitotta meg a közgyűlést. Közölte, hogy a nem együlés elnöke, Zsedényi Béla köszönetét fejezte ki Debrecen városnak, hogy helyet adott az ideiglenes nemzetgyűlésnek Debrecenben. Egy közbeszólásra közölte, hogy a cukrászdák megrendszabályozásának ügye — mivel még nincs előkészítve — a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatára kerül.

A polgármester beszéde

Napirend előtt Szabó Kálmán polgármester szólalt fel és megemlékezvén a háború győzelmes befejezéséről, így folytatta szavait:

— Erről a helyről Debrecen város közönsége nevében új ag köszönetemet nyilvánítom első helyen a Szovjet Vörös Hadseregnek és vezérének Sztálin marsallnak; valamint a Szovjet-séges Angolszász Haderőnek azért, hogy rettenhetetlen bátorságukkal nehéz harcok után felszabadították Magyarországot és az egész Európát a német fasiszták nyomása alól. Most, amikor a háború már befejeződött európai részében, új lehetőségek nyílnak meg a magyarság számára, hogy hosszú küzdelem szenvedés és harc után a béke útjára térve a háború szörnyűségeit és boldalmait, fizikai és szellemi káit helyrehozva, megkezdhesse az építési munkáját és itt újra segítségre szorulunk és segítséget kell kérnünk elsősorban a Szovjetország Birodalomtól, hogy most amikor hatványozottabb segítségre van szüksége ennek a sokat szenvedett országnak, segítsen bennünket áldozatkész baráti szeretettel.

Mindez csak megerősíti annak a felfogásnak helyességét, hogy Magyarországon is elérkezett az idő, a választások megtartására.

Atól sem kell tartani, hogy készületlenül találják a magyar nép széles rétegeit a választások és hogy talán még nem volt elég idő a demokratikus eszmék elültetésére. A magyar nép széles rétegei már a multban tudták, hogy a szabadság eszmék táborában van

— Meg kell újolag emlékeznem arról a három szép emlékműről is, amelyet a szovjet hadsereg állított fel városunkban, hogy örökké hirdesse az oroszok félelmét nem ismerő, útjából minden akadályt e söprő hősiességét és amely em emlékműveket mi örökké megőrizzük, mintegy szimbólumai annak, hogy az alatta nyugvók életüket áldozták azért, hogy Magyarországot felszabadítsák a német uralom alól.

— Bejelentem, hogy a német fegyverletétel alkalmából a vörös hadsereg, majd a város és később a magyar hadsereg által adott estélyek közelebb hozták az orosz és a magyar hadsereg, valamint a város lakosságát egymáshoz, mintegy előjeleként annak, hogy a béke jegyében meginduló munka első etapja a szeretet jegyében zajlott le.

— Hiszem és remélem, hogy a béke meghozza az új májussokkal együtt az új és szabaddabb, emberibb és boldogabb életlehetőségeket.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta a polgármester előterjesztését. Elfogadta a közgyűlés a városi alkalmazottak mellékilletményének felemelését. 25 százalékkal emelik a mellékilletményt és a városi alkalmazottak minimális fizetését 600 pengőben állapítják meg. Szabó Kálmán polgármester felvilágosítást adtunk nem folyósítják előre, míg jóváhagyást nem nyer a határozat. Felemelték a városi kegydíjak illetményét is. Kovács János javasolja, hogy azok a városi, vagy városi vállalkozók alkalmazottak, akik 35—40 évig szolgáltak, de azért, mert a Társadalombiztosítónál biztosítva voltak, kegydíjat nem kaptak, szintén kapjanak kegydíjat. A közgyűlés ezt elfogadta.

A hegyük. A legsötétebb elnyomás, terror és megtévesztő propaganda idején is impozáns számban adták la szavazatukat a „titkos kerületekben” a demokratikus pártok mellett. Emlekezzünk csak vissza: 1935. évben az ország kétféle szavazatából félmilliót kapott a Független Kisgazda Párt, pedig csak nyolcvan kerületben indulhatott és választási praktikák ezer fortélyát alkalmazták veie szemben. Ha ehhez hoz-

Kellner Tibor ny. városi műszaki tisztet a város visszavette a szolgálatba. Kovács Lajos és Radó Antal felszólalása után a közgyűlés kimondja, hogy azok a tisztviselők, akik a zsidótörvény miatt állásukat elvesztették és most visszakapták, az előmenetelnél elnybe kerüljenek, hogy az időközben elszennvedett hátrányt behozhassák.

Az elmenekült tisztviselők ügye

Vass Károly dr. tb. polgármesterhelyettes ismertette az elmenekült városi tisztviselők ügyét és közölte, milyen vagyontárgyakat vittek magukkal a tisztviselők. A városi tisztviselők Csóka László volt polgármester vezetése mellett közpénzben egymillió 700 ezer pengőt vittek el, betétkönyvekben 500 ezer pengőt, azonkívül az árvek és kiskorúak letelepítésére: 69 lovat, 2 bivalyt, két öszvért, 25 városi kocit, 4 kerékpárt, 30 hordó benzint és olajat, múzeumi értékeket, menőfelszerelést, tüzoltőfelszerelést, letrákat, fecskendőket, 13 szmína szőnyeget, tertőlélenítő kocsi, autófecskendőt, irógépeket, nagymennyiségű élelmiszert, zsirt, cukrot mászszámra, 15 liter rumot, sok bakancsot, a Szegényház zsír és cukorkészletét, 40 kiló lekvárt. A javaslat megállapítja, hogy a város mély megdöbbenéssel értesült ezekről, helytelenít Csóka László akkori polgármester és társai eljárását Különösen megdöbbenő, hogy az árvek, mentők, tüzoltók, Szegényház felszerelését, értékeit is elvitték, holott még a kiűritési rendelet sem írta ezt elő. A város rosszallásával fejezi ki és az elmenekült városi tisztviselőket fegyelmi, magán és büntető felelősség mellett vonja felelősségre és

mivel a németbarátság is megállapítható, átteszi ügyüket a népbíróshoz. Ezt javasolja a közgyűlés a közgyűlésnek. Rámutatott arra is a javaslatban az előadó, hogy Debrecen főbírói, polgármesterei még életük árán is helyükön maradtak, mint Vigkedvő Mihály főbíró és 1919-ben, amikor a románok bevonultak, Magoss György akkori polgármester is helyén maradt. Csóka László, bár hűséget fogadott beiktató beszédében, mégis elmenekült és magával vitte a város értékeit is.

Az előterjesztéshez elsőnek Antal József szólalt fel. Megbocsáthatatlan bűn volt a cseccsemők, szegényház, árvek, mentők, tüzoltók értékeinek, felszereléseinek elvitele. „Ezek a bitangok — mondta — üres kasszákat hagytak csak hátra. Javasolom, mondotta, hogy ezeket az elmenekültéket háborús bűnösöknek nyilvánítsa a közgyűlés és akik vetkeztek, azokat a Kossuth szobor előtt akasztófán lássuk. Bitangok azok is, akik követték Csókat és ha ezeknek nem is akasztófát kér, de vegyék el méltó büntetésüket, mert árulói voltak a városnak, az országnak.”

Hasonló értelemben szólalt fel Tóth József, Lada Gábor is. Szabó István azt kéri, hogy hivatalosan, személy szerint állapítsák meg, kik a háborús bűnösök Debrecenben.

A közgyűlés Antal József és Szabó javaslatával kiegészítve fogadja el az előadói javaslatot.

A közgyűlés új választott tagjai.

Vass Károly ismerte ezután a közigazgatás ideiglenes rendezéséről szóló miniszterelnöki rendeletet. Debrecen városára már ezt megelőzőleg is így járt el. Az új rendelet alapján visszaállítják a városi tanácsot is. A közgyűlés négy tagját nem kinevezés, hanem választás útján kell betölteni. Javasolja, hogy a már korábban a főispán által kinevezett négy tagot, dr. R. Vész Imrét, Juhász József Sándort, Kállay Sándort és dr. Tariska Istvánt válasszák meg a közgyűlés tagjaiként. A közgyűlés ezt elfogadja és hozzájárul ahhoz is, hogy a megüresedett városi állásokat, tanácsnoki stb. állásokat betöltsék. Azoknak az állásait,

akik elmene ütek, be kell tölteni.

Az üzletberek felemelését kéri a kormánytól.

A közgyűlés egyhangúlag elfogadja azt a javaslatot, melyet az ideiglenes magyar kormányhoz intéztek az üzletberek felemelése iránt. Az emelés nagyságát és mérvét a kormányra bizzák.

A villany, gáz, vízdíj emelése

Többórás vitát váltott ki a villamosáram, gáz és víz egy-ségárának felemeléséről szóló javaslat Baukovács Alfréd világitási vállalati igazgató terjesztette elő a javaslatot az emelésre, amit már letárgyalta a jog és pénzügyi bizottság, kis-gyűlés és amit a „Debreczen” is ismertetett már.

Labancz András helyesli az emelést és azt elfogadja. Kéri, hogy a vízdíjat a lakókra há-rítsák át. Giczey András a la-kók védelmében szólal fel és nem helyesli a vízdíjnak a la-kókra való áthárítását. Szabó István szerint szükséges a vil-lanvgár üzemének fejlesztése és biztosítása. Javasolja, hogy a fogyasztásnál a kisfogyasztók olcsóbban, a nagyfogyasztók drágábban kapják az áramot. Progresszív díjtételek állapítana meg Szabó Kálmán polgármes-ter közölte, hogy a városnak is volt ilyen javaslata, az évi fogyasztást kell alapul venni és a kistogyasztóknak visszatérte-nének a befizetett díjból. Végül Dezső h. polgármester kéri, hogy a malomok és péküzemek villanydíját ne emeljék, mert akkor drágább lesz a kenyér Kovács János konkrét javasla-tot is tesz: havi 6 kilowatt fo-gyasztásig 4 pengő, 10 kilo-wattig 8 pengő, azonf lül 12 pengő legyen az áramdíj. Fel-kai Imre javasolja, hogy az emelést csak június 1. után hajtsák végre, mert akkor fog-ják a vasutasok fizetését ren-dezni. A vasutasság nevében terjeszti elő javaslatát. Gál La-josné szerint az óraleolvasók és pénzbeszedők útján meg le-het állapítani, kik a munkásfo-gyasztók, kik a kisfogyasztók és azoknak olcsóbban kell szá-mítani az áramot.

A közgyűlés Makranczy László és még több felszólalás után az előadói javaslatot Kovács József indítványával kiegészítve fogad-elt. Vagyis a fogyasztóknál 6 kilo-watt havi fogyasztásig kilowatt-onként 6 pengő, 6—10 kilowatt között 8 pengő, 10 kilowattot fe-lül 12 pengő. Az ipari motoráram 4 pengő 50 fillér, a Vágóhíd ré-szére 4 pengő. Haiduböszörmény részére 4 pengő 50 fillér, vidéki községek részére 10 pengő.

A városi fürdő kád 8 pengő, termál 7 pengő, fedettusoda 8 pengő, diák- és gyermekiegy 4 pengő, mvári uszoda és strand 7 pengő, diákiegy 5 pengő, népfür-dő 3 pengő.

A vízdíjat 3 pengőben állapít-ják meg azzal, hogy szabályren-deletet készítenek a vízdíjnak a lakókra való áthárítására is. A gáz felemelt ára 2 pengő lesz. Egyben felhatalmazzák a polgár-mestert, hogy az esetleges drá-gulás arányában rugalmasan emelhesse, szabályozhassa az árakat.

Elismerés a munka hőseinek

Ezután Makranczy László emelkedett szólásra. Rámu-tatott arra, hogy a Világítási Vállalat alkalmazottai, sze-relők, munkások októberben azonnal hozzáálltak a romok eltakarításához, üzembe-helyezték a gyárat puska-ropogás közben is. Három munkás hősi halált is halt, a többiek is életveszélyesen dolgoztak. Javasolja, hogy amint Budapest is jutu-lomlan részesítette a munka hőseit, úgy Debrecen városa is emlékezzen meg ezekről a derék munkasokról és 500 pengő fejenkénti jutalmat adományozzon és gondos-kodjon a három halott hozzá-tartozójáról. dr. Kondor Imre helyesli az indítványt, de mivel nincs jól előkészítve kéri, hogy később tárgyalják. Szabó Kálmán polgármester elismeréssel szól a Világítási Vállalati munkások kiváló, hősi, önfeláldozó munkájáról. Le kell venni a kalapot — mondotta — ezek előtt.

Kéri, hogy a javaslat szel-lemében járjon el a város. A közgyűlés el is fogadja Makranczy és a polgármester előterjesztését és Lada bizott-sági tag indítványára egy perces felállással adózik a hősi halált halt világítási vállalati munkások emlé-kének

Egy és két pengő lesz a villamos jegy

Ezután a villamos vasuti viteldíjak felemelése került tárgyalásra. Vass Károly előadó közölte, hogy az első javaslat szerint az emelés mérve igen nagy lett volna, szakaszjegy 2 pengő, vonal és átszálló 3 pengő. Közben a polgármester tárgyalta a Helyi Vasúttal és ha a város az áramot 3 pengő 50 fillér helyett 3 pengőért adná, akkor a villamojegy árát sem kell annyira fel-emelni. 1 pengő lenne a szakasz, 2 pengő a vonal és átszálló. Napi kétutazásra szóló heti jegykártya tiszt-viselők, szakszervezeti mun-kások és diákok számára 18 pengő. Vértessy Lajos napi négyutazásra szóló heti jegy-kártyát kéri.

Figula János a villamosva-suti alkalmazottak nevében azt kéri, hogy 2 illetve 3 pengő legyen a villamosviteldíj, a két utazásra érvényes hetijegykártya 20 pengő. Erre a nagy emelésre azért van szükség, mert csak így emel-hető fel szerinte az alkalmazottak fizetése. A villa-mosvasúti alkalmazottak most is mindent elkövetnek, hogy üzemben tarthassák a villamost, munkába álltak kábeljavításnál, szénért men-tek most is. Szabó Kálmán az 1 és 2 pengős emelés mel-lett van, az alkalmazottak így is megkapják a felemelt fizetést. A közgyűlés végül is az előadói javaslatot fo-gadja el, vagyis a villamos viteldíja szakasznál 1 pengő, vonal és átszállónál 2 pengő lesz, a hetijegykártya napi

két utazásra munkás, tisztvi-selő 18 pengő. Ha a villa-mos forgalom ideiglenesen szünetelne, akkor a követ-kező hétre is érvényes lesz a hetikártya. A Helyi Vasut köteles a Kossuth- és Csapó-utcán a csonkaforgalmat ki-építeni, újra üzembehelyezni és a járatok számát szapo-rítani.

Elfogadja a közgyűlés a

telekértékkadó újbóli életbe-leptetését. Névszerinti szava-zás alapján döntött a köz-gyűlés 51:4 arányban. Bod-nár Sándor a hadiözegek és árvák javára kér méltá-nyos kedvezményt a telek-értékkadónál.

Elfogadja a közgyűlés a közcsatorna megjavításáról szóló javaslatot. Az állam-tól államsegélyt, kamatmen-

tes kölcsönt kér a közgyűlés a közcsatorna helyreállítá-sára, fedezetképen felemeli a csatornájárlékokat 2 százalé-król 8 százalékra, amit a la-kóra is áthárítanak. Az el-nöklő főispán több kisebb ügy letárgyalása után a köz-gyűlést berekesztette és a közgyűlés folytatását délu-tánra tűzte ki.

A trieszti kérdésben megoldás készül

1650 jelölt indul az angol képviselőválasztásokon

A londoni rádió közli, hogy legújabb jelentés szerint a trieszti kérdés közelebb került a megoldáshoz. Tí o határozott javaslatot tett az átmeneti el-rendezésre. Beleegyezett abba, hogy Triesztben Alexander ve-zetése a'att szövetséges kato-nai kormányzatot alakítsanak azzal a feltétellel, hogy jugo-szláv tisztviselők végezzék a közigazgatást. Az angol és amerikai kormány, valamint Belgrád öozött tovább folynak a tárgyalások.

Angliában

július 5-én járul az urnákhoz a lakosság. Az egyes pártok választási előkészületei már megkezdő-sen előrehaladtak. A választáso-kon az angol parlament 640 tag-ságáért 1650 jelölt indul. A vá-lasztás végleges eredménye a vá-lasztás napja után körülbelül három hét múlva kerül majd nyil-vánosságra. Ennyi idő szükséges ahhoz, hogy a távolkeleti had-

síntér katonáinak szavazatai is megérkezzenek Londonba.

Truman elnök meg-bizottai Moszkvában és Londonban

Truman elnök Harry Hopkin-set, Roosevelt bizalmasát Mosz-kvába. Dawist Londonba küldte külön megbízottként. Hopkins ki-váló ismerője az Egyesült Álla-mok és a Szovjet közötti kaposo-latoknak. Részt vett a jaltai kon-ferencián és most Sztálinnal fogja megbeszélni a felmerült kér-déseket. Dawis Churchillel tár-gyal Londonban.

Az Egyesült Államok kormá-nyában változás állott be. Három tárcza gazdát cserélt.

Döntíték fogságban

Eisenhower tábornok rendelete-re Dönitz tengernagyot, a Hit-ler utáni kormányzat fejét, va-lamint a német hadsereg főpa-rancsnokság tagjait hadifogságba vetették. Ezzel végleg lezárult a

Harmadik Birodalom utolsó fe-jezete. 420 magasrangú német tiszt és ötezer kormányhivatal-nok került fogságba, közöttük Speer haditermelési miniszter.

Berlin új előljárósága

Berlinből elentik: A német fővárosban megválasztották az új városi előljáróságot. A fő-polgármester Arthur Hörner mérnök lett, akit a Hitler-re-zsim alatt a G stapo üdözött. Schwenk volt képviselő is tagja z új előljáróságnak. Az előljáróság el ő üését május 19-én tartotta meg. Ezen négy záran gyűlést össze a tanácskozássa. Először Hörne tarotta meg beszédét. — Mély halári va-gyunk kö elezve a szovjet had-s reg iránt. Zsukov marsall azonnal hozzáfűzte: a hábo-rú okozta sebek begyógyításá-hoz. Azokat a sebeket orvó-solja most a szovjet had ereg, amelyeket Hitler ejtett a német népen.

A 8. angol hadsereg megszállja Dél-Ausztriát

Alexander tábornok proklamá-ciójában kijelentette, hogy a 8. angol hadsereg megszállja Dél-Ausztriát. Ez a megszállás egész Karinthiára is kiterjed. A kato-nai megszállás addig fog tartani,

amíg az angol-amerikai és szov-jet ellenőrző bizottságok el nem foglalják hivatalukat. A prokla-mációjában Alexander tábornok hangsúlyozza, hogy a szövetsége-

sek Ausztriába győztesként vo-nultak be, minthogy Ausztria mint Németország egyik szerves része hadat viselt a szövetsége-sek ellen.

Faragho miniszter a közellátási helyzetről

Faragho Gábor közellátásügyi miniszter szerdán a rádióban be-szédét mondott. A miniszter a közellátás időszerű problémáit fejtegette. A legnagyobb problé-mát a készlethiányon és azok felkutatásán kívül — mondotta a miniszter — elsősorban a szállítási nehézségek okozták. Tisztá-ban van azzal, hogy az a meny-nység, amit a közellátási kormá-nyzat egyes vidékekre kézöz la-kossága és a főváros számára juttathat, sokkal kevesebb volt, mint amennyit kívánítani szeretett volna, vagy amennyit a lakosság várt.

Összinté hálával emlékezett meg a miniszter a szovjet kormá-ny segítségéről, amidőn 20 ezer tonna élelmiszert bocsátott a legsúlyosabb időkben rendel-kezésünkre. A mai helyzettel még koránt sincs megelégedve. Azt látja, hogy nem éhezünk, de sze-retné azt is látni, hogy minden magyar dolgozó jól éljen. Elis-meri azt az áldozatot, amit az eszközök, állatok és pénz nélkül megfeszített munkával a magyar paraszt, munkás és iparos ho-zott. Ismeri a tisztviselő társa-dalom súlyos helyzetét is és — amennyire eszközeink megenge-dik — minden fix fizetésből elő dolgozó számára mérsékelt áron akar kielégítő mennyiségű élelmi-szert és iparcikket juttatni.

Felkérte a belügyminisztert, hogy erőves intézkedésekkel tör-

je le a fekete piacot és vegye igénybe kényszmunkára a sze-mérmetlenül láncoló feketézőket.

A múlt évi termésből megma-radt készletek sikerült kikutatni és a közellátás céljára igénybe-vennünk — folytatta a miniszter. Merem hinni, hogy az új termé-ség ezek a készletek elegendők lesznek. Hamarosan itt az aratás ideje és itt az új termés. A jövő esztendőnt nem látja ugyan köny-vűynek, de azt sem ismeri el, hogy kétségbe kellene esnünk. Az elmúlt ősszel kevés volt az őszi szántás, tehát kevés őszi veté-sünk van. Kevés lesz a búza és ilyen formán nem számíthatunk a saját magunk által termelt ke-

nyerre olyan mértékben, mint ré-gen volt. Most kerül elvetésre a kukorica és a köles, mindkettő alkalmas kenyérliszt készítésére. A burgonyával nem volna baj, ha szállítóeszközeink lehetővé tennék a szállítást. Néhány hét múlva azonban az új burgonya is megjelenik. Nem állunk ilyen jól a zsírellátás terén. Hazánk területén a sertés kipusztult, amit a háború mégis meghagyott, azt tenyésztési célokra kell meg-ővünk. Növényi olajakkal kell pótolnunk a zsírt. A napraforgó vetése még mindig nem készt el. Egy két hold termése négy ser-tés zsírnak felel meg.

A Népbíróság öt évi kényszmunkára ítélt egy községi írnokot

A Népbíróság dr. Lévy Béla elnöklésével tárgyalta Solymossy Márton tépei községi írnok bűnügyét, akit a népbüzség népellenes büntetvel vádolt, mert a tépei lakossággal durván bánt, egyik lakosról a ruhát is le-tepte és 110 tépei férfit a fel-szabadító szovjet csapatok be-vonulása előtt honvédelmi mun-kára elírányított a németekhez.

A vádlott tagadott, de a ta-núk ellene vallottak. Dr. Jávör Iván vádbeszédében példás büntetést kért, hangoztatva, hogy el kell távolítani a falu életéből az ilyen „kiskirályokat”. Dr. Ménes Lajos védő a mentőkö-rülményeket hozta fel.

A bíróság bűnösnek találta Solymossyt és 5 évi kényszer-

munkára és 10 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet indokolá-sában kimondja, hogy a vád-lott, mint közalkalmazott és mint a tépei közellátás vezetője következetesen durván bánt a hozzáfutólókkal és tettleg is bántalmazta őket. Azt a hádat, hogy bűnös lett volna 110 té-peii lakosnak a németek kezére való juttatásában, a bíróság bizonyítottan nem látta. Az ítélet jogerős.

— A főigazgatóság nevelői ta-folyamán május 26-án, szomba-ton Nánay Béla tart előadást az új iskolákról. Az előadás dél-előtt 9 órakor a MADISz he-lyiségében.

VÉTEL Szövetek, selymek, vásznak **ELADÁS**
Férfi-nőiruhák, harisnyák.
PAPP Textil-Divatáru Dégenfeld tér 4.
kereskedés

Vendéglős szakmában

szakképzett cégvezetőt felve-szünk. „Étterem” jellegre a kladóba.

Rákosi Mátvás a magyar Kommunista Párt célkitűzéseiről

A Magyar Kommunista Párt 147 küldött részvételével országos pártértekezletet tartott. Az értekezleten Gerő Ernő gazdasági és közlekedési miniszter nyitotta meg, majd Rákosi Mátvás tartott beszédet.

Elsősorban azokról a vértanúkról beszélt, akik életüket adták a magyar szabadságért. Kifejtette azután, hogy a Kommunista Párt harcát kezdettől fogva a nemzeti erő összefogásának jegyében vívta meg s ennek köszönhető, hogy a fiatal magyar demokrácia megvalósíthatja a legvajdább, legfőbb kérdést, a földnélküli parasztság oldódását. A földreform mindenütt példisrendben folyt le — mondott a Rákosi Mátvás — 3.600.000 föld fölöttéig eddig már kiosztottak 3.360.000 holdat, 600.000-nél valamivel több földnélküli és kisbirtokos jutott már földhöz. Ezzel 3.000.000 koldus tűnt el a falvakból. A Kommunista Párt a nemzeti összefogáson belül a legszorosabb kapcsolatot tartja fenn a Szociáldemokrata Párttal és a demokrácia többi pártjaival, hogy tovább építhesse a fiatal demokratikus magyar államot. Ez az összefogás átalakította nemzetközi helyzetünket s ma már más szemekkel tekintenek Magyarországra.

A továbbiakban a meglévő gazdasági erő legfontosabb feladataira mutatott rá, így a vasút, a posta kédséire és általában a közlekedés rendbehozására. Emellett a gazdasági élet újjáépítésének e engedhetetlen feltétele, hogy a párt figyelme az építőmunkára, a megromlott házak, rombadöntött gyárak felépítésére irányuljon. Mindent el kell követni, hogy az új gazdák az aratásra meglegyen a kaszájuk, kapájuk, szőveimndaz, amivel munkájuk gyümölcsét le is arathatják. Hibáztatja, hogy a kormány még nem mozgósította az ipar megindításához szükséges két. Szerinte a legközelebbi három hónapban legalább kétféle árpángót kell juttatni a gyáraknak, ugyanakkor gondoskodni kell, hogy ezt a pénzt valóban a termelésre fordítsák. Kimételemül el kell kobozni a nyilasok és fasiszták üzemeit és a befolyó pénzt a felépítés céljára kell fordítani. A Kommunista Párt mindenkit támogat, aki segít a felépítésnek ebben a munkájában. Az ország a magántulajdon alapján áll s ahogy a Szovjet Unióban viszszaadtak az üzemek egy részét a magánokének, az építési tempó meggyorsítása érdekében nekünk is szorgalmaznunk kell ezt a gazdasági lépést.

Allami áron követte a legszükségesebb élelmi és ruházati cikkeket a vasutasok, építőmunkások, mezőgazdasági

munkások részére. Függetlenül ettől, rámutatott arra, hogy kíméletlenül gátat kell vetni a spekulációnak, amely a bérek és árak közötti tényleges arány kialakulását lehetetlenné teszi. Internálással és közmunkák útján kell a spekulánsokat, az árdrágítókat, a szabotálókat arra kényszeríteni, hogy a felépítés nehéz feladatának megvalósulásához hozzájáruljanak. A minden vonalon szükséges összefogás bepolitikai előfeltételként a fasiszta és nyilasmaradványok gyökeres kiirtását jelölte meg, mert ami ezen a téren eddig történt, az csak a kezde kezdete.

Rákosi Mátvás beszéde végén rámutatott arra, hogy az eddigénél sokkal jelentősebb súlyt kell fektetni az értelmiség megnyerésére. A pártban egyelőre a munkásosztály és a parasztság a legaktívabb rész, amit nem lehet elmondani az intelligenciáról, amelyre a pártnak feltétlen szüksége van, mert csak így foglalhatja el a demokratikus Magyarországon azt a helyet, amely jogát illeti.

Tájékoztató a rádiókészülékek ügyében

A posta újabb tájékoztatást adott ki a rádiókészülékek ügyében. A régebben kiadott rádióvevő-engedélyek a felvilágosítás szerint hatályukat veszítik. Tehát mind aoknak, akik rádiót akarnak hallgatni, új engedélyt kell kérniük. Az erre vonatkozó kérelmet bármelyik postahivatalba be lehet adni, vagy a levélkézbesítő útján lehet jelenteni. Az

Révai József kiemelte, hogy semmiesetre sem szabad „tiniapolitikát” folytatni a Szovjet-Unió és az angolszászok között. — Magyarország álljon szilárdan a szovjetbarát külpolitika vonalán.

Többek felszólalása után az országos pártértekezlet egyhangúan elfogadta a Rákosi által kifejtett elveken alapuló határozati javaslatot, amelynek első része jóváhagyja a központi vezetőség politikáját és utasítja, hogy politikájának tengerébe továbbra is a munkás egységfrontot és a Szociáldemokrata Párttal való szoros együttműködést állítsa. A határozat második része az újjáépítési programot fekteti le; a harmadik rész a baloldali szektázást és egyes kommunista közfunkcionáriusok útkapcsait ítéli el; különös tekintettel a „helyi diktátorokra”. A negyedik részben a határozati javaslat megállapítja, hogy a Kommunista Párt és az egész munkásosztály szerepe az ország vezetésében arányos lesz teljesítményével, amellyel az újjáépítésben részt vesz és erőinek teljes megfeszítésére hívja fel a párt minden egyes tagját.

Balogh államtitkár fellebbentette a fátylat Kassa bombázásának titkáról

Balogh István miniszternek ségi államtitkár nagy figyelmet keltő előadást tartott a rádióban. Megállapította, hogy politikai rövid árasunkat a propaganda okozta. Az események német szempontból való tállalása és megvilágítása azért látszott sokak előtt hevesnek, mert tőrre jó alibinek tűnt Németország felé, bár ők maguk sem hittek benne. Ehhez a mérész játékhoz igazi mester és jóműveltség tömeg kellett volna, de mind a kétő hiányzott. A háborúba való lépés közvetlen oka az volt, hogy Csekmek Károly magyar repülőszázados „idegen” gépről, amelyre orosz felségjelű üyeket hamisítottak, bombázt Kassát és egy óra múlva beadta derekát Bárdossy László.

Kállay Miklós alatt a propaganda egyirányú maradt, a Szovjet elleni uszítás nem csökkent. Az egyre tisztábban látni kezdő népet a zsidókérdéssel vakították, a zsidókat dobálták oda a hózatul, hogy a németek oldaláról fenyegető veszély elháruljon. Így veszték el ártatlanok milliói. Hogy a propa-

ganda milyen mértékben vezette félre az ország közvéleményét, például az oroszokat illetően, azt a mostani történelmi fontosságú események világosan bizonyítják. Az előadó ezután részletesen foglalkozott a Szovjet előzékenységgel s nemzeti ügyünk ránt tartusított megrettéssel.

Internálások

A debreceni rendőrség politikai osztálya internálta dr. Kettessy (Kreiker) Aladár egyetemi tanárt, mert a vizsgálát megállapítása szerint jobboldali egyesületekben vezetőszerepet játszott, a Csaba B. E. Dominus-törzsének és a Debreceni MONE-nak elnöke volt, családja számára árja származását és Németországhoz való hűségét bizonyító „Ahnenpass”-t szerzett be.

Ugyancsak internálta a rendőrség Varga József festő-mestert Garai-utca 18 szám alatti lakost, mert a nyilas pártnak tíz éven át tagja volt s az ipartestületi életben is a szélső jobboldali törekvéseket támogatta, ugyanakkor munkásellenes tevékenységet fejtett ki a rendőrség megállapítása szerint. Selényi Antal textilgyári igazgatót, Bethlen-utca 32. szám alatti lakost németbarát fasiszta viselkedése és munkásellenes magatartása miatt rendőri felügyelet alá helyezte a rendőrség.

Rendszert a gázszolgáltatásban

Az utóbbi időben mind gyakrabban fordulnak elő hazamosabb ideig tartó zavarok a gázszolgáltatásban. Órákon, sőt felnapokon át nincs gáz, kizámíthatatlan kárára az ipari üzemeknek és az érdekelt munkásoknak, kik nem tudák munkájukat a gázra berendezett üzemekben folytatni.

Megértette mindenki, hogy közvetlen a felzabálás után zavarok voltak a gázszolgáltatás terén. De már az élet minden vonalon visszatér a régi kerékvágásba, indokolt tehát az a követelés, hogy ezen a téren is rendcsinálás történjen. Az ipari üzemekben nappal van szükség gázra és éppen nappal nincs, ellenben éjszaka van. A földgáz nagyszerű természeti adományát jobban és rendszeresebben kell kihasználni. Ha azon a vonalon a villany kikapcsolására van szükség, akkor atkapcsolható a kompresszor a földgázmotorra. Általában rendszeresítést és főleg folyamatosságot sürgetünk a gázszolgáltatások terén, mert a mai állapotot megsínylik az ipari üzemek. Szívesen megfizetik a gáz magasabb árát, de az fontos, hogy ne érje őket folyton kellemetlen megüpetés a gázszolgáltatás zavarai miatt.

Egy orvos példamutatása

A debreceni pályaudvarra tegnap este beérkezett egy vonat, melynek két nyitott vagonjában tízenkét székely család volt elhelyezve tizennyolc gyermekkel. Ezeket a családokat a németek hurcolták el Erdély kiűritésekor és leirhatatlan szenvedések után csak most tudtak utnak indulni hazafelé.

A pályaudvaron a debreceni rendőrség detektívjei, mivel azt tapasztalták, hogy több beteg van a gyermekek között, telefonon orvost kerestek. Hogy mi az oka, azt itt nem kutatjuk, de tény az, hogy nem találtak orvost, aki kiment volna a tifuszgyanus, beteg gyermekekhez. Hajnali négy órakor végre Tóth detektív dr. Gál György tisztiorvos, Piac-utca 22 szám alatti lakost kereste fel, aki első hívásra azonnal kiment a pályaudvarra, bemászott a piszkos, tetves vagonba és átvizsgálta alaposan az ott levő családokat. Több gyermeket tifuszgyanusnak talált, másokat rühesnek, tetvesnek és volt közöttük egy anya szülés után három nappal baloldali tüdőgyulladással. Ezeket nyomban kezelés alá vette, a lehetőséghez mérten orvossággal is állatta és tanácsokat adott számukra.

„Egy orvos, aki megérti az idők szavát, habozás nélkül vállalja bármilyen időben és körülmények között a kötelességteljesítést, aki nem 9—11-ig, hanem a nap minden órájában a közösség érdekét, a magyar népet akarja szolgálni.” — állapította meg a rendőrségi jelentés. És mi őszinte örömmel regisztráljuk dr. Gál György nemes példamutatását.

VAGYONMENTŐ Bádgos-u. 1.

Ipartestületi közlemények

Az Ipartestület Elnöksége felkéri tagjait, hogy a Simonffy-utca 1/b. alatti vasárnapi helyiségekben a még romok alatt lévő könyv- és irattárunk s egyéb tárgyakaink kimentése végrehajtása céljából vasárnap f. h. 27-én reggel 8 órakor megjelenni sziveskedjenek. Elnökség

Az Ipartestület Előjárósága május 31-én délután 5 órai kezdettel tartja havi rendes ülését. A tárgysorozatposztán küldte. Tekintettel arra, hogy első a Elnök, Elnöki Tanács, tagok és választmányi tagok ülése, illetve választása lesz, pontos megjelenést kér az Elnökség.

A bádgos és kéménysepro szakosály f. h. 26-án 3 órakor Elnökségválasztó ülést tart. Pontos megjelenést kér az Elnökség.

Honvédegyének részére szétosztásra kerülő földek

Debrecen város határában május hó 28-án szétosztásra kerülnek az alábbi ingatlanok. Ezen szétosztáson jelentkezzenek mindazok a honvédegyének, akik a 63. honvéd kegyesítő parancsnokságná földet igényelnek.

Szétosztásra kerül: Kétsz Kálmán E. p. 80. sz., 43 hold. Városi Takaréksz. E. p. 131. sz. 82 hold, 180 n-öl. Kondor Zsigmondné E. p. 62—63. sz., 25 hold. Református főiskola, E. p. 49. sz., 110 hold.

Rázgál kiosztás

A Magyar Földmívelésügyi Miniszter vonatkozó rendelete alapján Debrecen törvényhatóság területén fekvő szőlők után a Hegyközségi k. h. holdanként 2 (kettő) kg. rézgálícot az érdekelt szőlőbirtokosok részére. Irrekt termő szőlők után rézgálícot nem jár.

A rézgál ára kg. ként 22.— pengő. Az utalványokat, amelyeknek ellenében a rézgálícot kiváltható lesz a Városi Közelelmzési Ügyosztály V-ös számú körzeti rodja (Városi Adóhivatal, földszint az udvarban, a volt helypénzkezelési hivatal helyiségében) adja ki 1945. évi május hó 28. napjától kezdve. Ugyanott egyidejűleg befizetendő a rézgálíci ára és az 1945. évre szóló hegyközségi járuléki négyes-ötös-ként 2 (kettő) fillér. A rézgálíciot a kapott utalvány ellenében a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének tisztánúli ki- rendeltségétől (Debrecen, Hunyadi-u. 13. sz.) vehetik át a szőlőbirtokosok.

Rádió és villamos szerelési anyagokat magasan vevő BRAUN
József kir. herceg-u. 5

Mielőtt arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg

Szelecsényinek
S A S - U T C A 2.

Férfi ruháért, méter áruért, rövid áruért
NAGY ÁRAT FIZET
ÁDÁM és VAS
Csapó-u. 30.

Új vezetés mellett megnyílt
az ARANY BIKÁ KÁVÉHÁZ
Figyelmes kiszolgálás! Polgári árak!
Szombaton, 26-án délután 5 órakor nyit a Fehér-Szalón
ZENE! TÁNC!

